

ბელაჟორი

№ 364

გაზეთის ფასი:	განცხადების ფასი:
წლიურად 9 მან., ნახევარი წლით 5 მ., თვიურად 4 აბ ცალკე ნუმერი ერთი შაბათი დამატებით 7 კ. წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილნაწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 4 მ., დანარჩენი კიდე ნაწილნაწილად	ხელშეკრულების სტრუქტურა პირველი პერიოდის პერიოდით ღირს 15 კ., უკანასკნელში 10 კ. სხვა ადგილებიდან კავასიის გარეშე მიღებული განცხადებითა ფასი: სტრუქტურა პერიოდით ტექსტის წინ 30 კაპ., უკან 20 კაპ. გლობალური განცხადების დაბეჭდვა თითო-ჯერ ნაშუადღევს 2 საათ. ღირს 4 მ. 2 საათს შემდეგ 5 მან.

სოფელადგიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი.

შაბათს, 28 მაისს, შუადღის 12 საათზე ახალ-სენაის სასაფლაოზე ეკლესიაში გადამდგომი იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი საღმარეო გელათის რეინის გზის უფროსის თანაშემწის

სიმონ გიორგის მის ბერიშვილის

სულის მოსასწენებლად, რასაც აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთ განსვენების მემკვიდრე შვილებით. 190—1—1

მამა ბესარიონ სწორადიანს ძე ახსნური ჩაჩიბაძე და ძე მისი კონსტანტინე ბესარიონის ძე, დედა: ალექსანდრა, მარამ ბესარიონის ასული ნემსიძისა და სარ-თახიასი და ბიძა კონსტანტინე გლანდის ძე კახიანი გულდთაძის შუქსარებით აუწყებენ ნათესავთ, მეგობართა და ნაცნობთ, რომ შაბათს, 28 მაისს, დღის 12 საათზე ქუთაისის საკათედრო ტაძარში გადამდგომი იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი იმისი კარგადი დედაშვილის

იოსებ ბესარიონის მის ჩაჩიბაძის

186 სულის მოსასწენებლად 2—1

23 მაისს ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა
ალისაგად (ლიზა) მიხეილის ასული გრიგოლიანი,
რასაც აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ დრამა დამწერებელნი: მეუღლე მისი ნიკოლოზ ალექსანდრის ძე გრიგოლიანი, მისი ვაჟი მანუჩაძის ძე კლდიაშვილი, რამა-ლი მარამ შავლეს ასული კლდიაშვილის, მისი შვილები ნიკოლოზ და ვახტანგის ვაჟილასი ძეი კლდიაშვილები და მასწავლებელი ეკატერინე სილაგინის ასული გრიგოლიანი. პანაშვიდი ეწყობა დღის 6 1/2 საათზე, მიმდევრების დაგ-რძაფრა მოხდება სოფლის სასაფლაოზე ზარასკვეს, 27 მაისს, ნაშუადღევს 5 189 საათზე შუქსარებით ქუჩა, ვიქტორიას სახლი 1—1

ვენახის საწამლათ.

იყიდება ცნობილი ქაქუჩის სითხე, რომელიც ვაჟს იცავს სქიდე სნე-ულებიდან: ძილდუმიდან, იოდუმიდან და სხვადასხვა მანე მწერ-საგან. ამ სითხით წამლობენ შვიდი წლის განმავლობაში და ნაყო-ვიც დიდია.

წამლობისთვის საჭიროა კოლოფი (ფხვნილი) „ბრინჯაოს“ იყიდება აგრეთვე ბუღერებისათვის და სამარგელი მანქანა ვენახებისათვის.
მისამართი: სავაჭრო სახლი „კლოდეტული“ ქუთაისი, კახიანოური. თვ.

მ. ჟუთაიანი 1 ივნისიდან იხსნება სამი თვის

—|მ რ ა - კ მ რ ვ ი ს|—

გერმო კურსები.

მიღება დაწყება სამ მაისიდან დამლევამდე. პირობების გაგება შეიძლება: ფრანგების ქუჩის შესახვევსთან კოსტანოვისა, მასწავლებელ მკატე-რინე ალიხანაშვილთან, ნაშუადღევს 3—7 საათ. კვირა უქმობით დი-ლის 10 საათ. საღამ. 6 საათამდე.

მსურველს შეუძლია სამასწავლებლო ატესტატი მიიღოს.
56 ეგზამენების დაჭრა მოხდება ქსერტების თანადასწრებით.

ამჟამად

მოწოდების საშუალო სასწავლებელთა ყველა კლასებისათვის და აგრეთვე სხვადასხვა მო-წოდების მისაღებად გამოცემისათვის. პირობების გაგება შეიძლება საღამოს ყოველ-ღვე შემდეგი მისამართით: თბილისის ქ. სახლი გიორგი გურგენიძისა. თ.

მედიკ

გაბრიელ იოსების ძე გოგიშვილი ელექტრონიკისა და სინათლის კა-ბინეტი. შინაგანი ნერვებისა და ვენერული ავთ-მყოფების მიღება დღის 9—12 საათ. საღ. საათ. 6—9 ალექსანდრის ქ. საკუთარი ს. თ.

მედიკ

შალვა კოკოშვილი იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულებიან ავთმყოფების ნაშუადღევს 1—3 საათ. და საღ-ამოს 6—8 საათ. თბილისის ქუჩა, ნიკარაძის ქ. 14 46, ტელეფონი № 87 თ.

მედიკ

ი. კარაშვილი ქალაქ. საავი-კოფის ორდინატორი. იღებს კანის, ვენერული და სიფილისთან ავთმყოფებს. (სისხლში შებნა „606“ და „914“) დღით, 12 1/2 საათ. საღ. 8—8 საათ. მისამართი: ლეგაზი ქუჩა, ალიბეგოვის სახ. ტელეფონი № 135. თ.

გამოსული მასწავლებელი

სტუდენტი ამხადებს მოწაფეთ ვე-ლას სასწავლებლისთვის ხელმისა-წვდომ ფასებით.
მისამართი: ვაზ „სამოჯალის“ რედაქცია.

მედიკ

მ. ჟუთაიანი. ყელის, ცხვირის და ყურის ლეზიონებს ავთმყოფებს ნაშუადღევს 2—8 საათამდე, საღამოს 6—8 საათამდე, კვირას გარდა. თბილისის ქუჩა № 70, სახლი ქაიხოსრო ჯავახიშვილისა. 10

მედიკ

მ. მ. კოხჩიძე ლეკის ყვავილას, ლეკებს ნემსებს, ეხმარება მშობიარეთა და აძლევს ავთმყოფთ რჩევა-დარიგებებს ოველ დროს. ალექსანდრის ქუჩა, სკ. თეოდორაძის სახლი, ჯედაშვილის მღვდლის პარადარ.

მედიკ

მ. მ. ასათიანი. რადიკალ-სამსხურის გამო ესქერტუში გაიყვანს მინერალურ წყლებს ჯგუფის კეიშა-მან ავთმყოფების მადეა 1 ავთმყოფის შესწავლა.

უმაღლესი მთავარსადგმის შტაბისა.

პეტროპოლი. 23 მაისი. ოფიციალი დასავლეთი ასპარეზი გერმანელების არ-ტილერია იქსიოლის სიმაგრეებს მედე-რად ესროდა. დღისკითხვ. ქარიშხლისე-ბურ საარტილერო ბრძოლის შემდეგ, მტერი იერიშით წამოვიდა, მაგრამ შენე-რებულ იქნა 22 მაისს, დღით მე-პრიპატიდან რუმინეთის საზღვრებამდე ბრძოლა დაწყდა. არტილერიის შემწეო-ბით ზოგიერთ ადგილებში წინ წაიწიეთ. დღევანდლამდე დღევანდლამდე 13.000 კაცი, იარაღითა და ცეცხლის მტრევე-ლებით. ბრძოლა გრძელდება. ჩვენი არ-ტილერია მტრის სიმაგრეებს ანადგურებს. ჩვენმა ქვეითა ჯარმა გერმანელთა ზოგი-ერთი თხრილები დაიჭრა. გუშინდელ ბრძოლაში მოკლეს პოლკოვნიკი ლუჩი, ხოლო პოლკ. ფონციპლერი მძიმედ დაიჭრა.

კავკასიის ასპარეზი. ერძინჯანის მიმართულებით ოსმალებმა რამდენჯერმე სცადეს იერიშით წამოსვლა, მაგრამ მი-ზანს ვერ მიაღწიეს ბარნაკაბანსკთან ომი გრძელდება. რევანდუშთანაც ბრძოლა.

სოფლი. 22 მაისი. გამოცხადებუ-ლია საალყო წესები. ფრანგთა, ინგ-ლისელთა და სერბიელთა ეანდარმერო, პრეფექტურა, ფოსტა, ტელეგრაფი და სარკინისგზო ხაზი დაიჭირა. ეანდარმ-ერიის მოქმედებამ წყარად ჩაიარა, მხო-ლოდ ბერძენთა სამხედრო საყარაულომ არ ისტრეა ადგილიდან დაძვრა, რის შემ-დეგაც მას მოკავშირეთა ქვეითი და ცხე-ნოსანი ჯარი შემოერტა. მალე მოვიდა ბერძენთა კომენდანტის მოწერილობა, და ბერძენები ადგილიდან დაიძრნენ.

გენერალმა სარილმა, პრეფექტს და გენერალ მუსხიშვილის საალყო წესების გამოცხადება აცნობა და თან დასძინა, ეს ზომები ხელს არ უშლის მეფის სახელ-წოდების დღესასწაულსა. გენერალ მუსხიშვილის ბრძანებით, დღესასწაულზე შეკრებილი ჯარი დაიშალა. ქალაქი სა-ლამოთი არ გაუჩიარდნებით.

ლონდონი. 22 მაისი. ინგლისის ცნობა. იპრის სამხრეთ-აღმოსავლეთით ძლიერი ბრძოლა. მოპირდაპირე შეეცა და გუშინდელ გამარჯვების დამთავრებას მთელი დღის განმავლობაში სასტიკი იე-რიშები მოჰქონდა და ცოლებკის ხაზი

გააღრღია. კანადელებმა, რომელთაც ეს ადგილი ეკირათ, დღის 7 ს კონტრ იერიში მიიტანეს და ზოგიერთი ადგილი-დან მტერი განდევნეს. კანადელმა ჯარმა დიდი მხნეობა გამოიჩინა. მოპირდაპირე დიდძალი ხალხი დაჰკარგა. გერმანელთა გვაშებით ბრძოლის ველი მოფენილია. კანადელთა მესამე დივიზიის გენერლები: მერსერი და ვილიამსი, რომელნიც მო-წინავე თხრილების დასათვალისწინებლად იყვნენ წასული, უკვალოდ დაიკარგნენ. სომხის მარჯვენა ნაპირზე ფრიკურის ახ-ლოს, ინგლისელთა მტერი რაზმი თავს დაესხა გერმანელთა თხრილებს და რამ-დენიმე ტყვე წამოიყვანა. ინგლისელები დიდად დაზარალდნენ. მოულოდნელად თავს დაესხნენ აგრის სამხრეთ-დასავლ-ეთით გერმანელთა თხრილებსაც.

პარიზი. 22 მაისი. საღამოთ მოსუ-ლი ცნობა. მასის მარცხენა ნაპირზე სა-არტილერიო სროლა გაცხადებულა უმ-თავრესად „304“ მალღობის მიდამოში. ფრანგებმა დროზევე შეჰნიშნეს გერმა-ნელთა საიერიშო სამზადისი და დაუყო-ნებლიე შეეცადნენ ხელი შეეშალათ სა-არტილერიო სროლით მასის მარჯვენა ნაპირზე გერმანელებმა განსაკუთრებული სროლა ასტეხეს ვოს გარშემო. სამ სა-ათზე იერიშით წამოვიდნენ ფიუმენის ტყისკენ, სიმაგრის ჩრდილო-დასავლეთით, მაგრამ ტყვისმტრეველებით მოგერე-ბულ იქნენ. კორიერის ტყეში გერმანელ-თა 3 ბატარეა დააზანეს. ლაკაიტის ტყეში ფრანგებმა გაჰფანტეს მტრის რაზ-მები.

ქურნალ-გასეთებიდან.

მამახათუნის მიმართულებით ბრძოლას ოსმალების ოფიციალი გაზეთი „ტანინი“ ასე ახასიათებს: რატქმა უნდა, ბრძოლა დემონსტრაციული ხასიათისაა, და მთავარ შეტევის ადგილად მამახათუნს ვერ ჩა-ესთვლით, მაგრამ ჩვენი მდგომარეობა კე-კასიის ასპარეზზე ისეთია, რომ ჩვენ მო-ვალენი ვართ ყველა ადგილში შევეუტი-ოთ. შესაძლებელია, მთავარ შეტევის ად-გილი სრულდება არ იქნეს არჩეული, რადგან ეს მეტად სახიფათოა და თანაც მეტი ძალების თავშეყრის მოითხოვს.

„ბირე. ველ.“ სამხედრო მიმომხილვე-ლი სწერს: „რუსეთის ასპარეზზე გერმა-ნელები კვლავ გამოურყვევლად მოქმედ-ბენ. ამ ბოლო ხანს რუსეთის ასპარეზი-დან ჯარის ერთი ნაწილიც გადაუყვანიათ. ამ მოვლენას მიმომხილველი იმით ხსნის, რომ ჯერ გერმანელების მთავარი ყურად-ღება ვერდნეს ვერ მოშორებია და მათ რუსეთის ასპარეზზე არ შეუძლიათ მეტი მოქმედების გამოჩენა.“

გერმანიის იმპერიის კანცლერი ბეთმან ჰოლცვეგი ვენას მიეგზავრება სასურსათო საკითხებზე მოსალაპარაკებლად.

რიგის ფრონტზე იქსკულის მიმართუ-ლებით მძაფრი საარტილერიო ბრძოლა.

ფინლანდიაში 6 ბარონმა ამ ომში გერ-მანიის უძღველი უწოდა, რისთვისაც იგინი ომის განმავლობაში გამოძევებულ იქნენ ფინლანდიდან.

დენისკიდან იტყობინებია: ღამით ქა-ლაქს მტრის 3 ჰაეროვანი თავს დაეცა და 27 ყუმბარა ჩამოავლო. დიზინტე-ლია რეინის გზის მთავარი სადგური და ებრაელთა სინალოა.

ვერდენისკენ ამ დღეებში იმპერატორი ვილჰელმი აპირებს თურმე წასვლას. ნე-იტრალ სახელმწიფოების პრესა გადმო-გვცემს, რომ ვერდენზე გერმანელები ახალ გადამწყვეტ იერიშს ამზადებენ.

ტრენტინთან იტალიელების საქმოდ-ნავ გამოკეთებულა. მათ ავსტრიელთა წინსვლა შეუჩერებიათ.

ბალკანეთზე ინგლისელებს პორტუგალე-ლების მაშველი ჯარი მოსვლით. ამ დღეებში მოვლიან დიდ შეტაკებებს

უკანასკნელ დიდ საზღვაო ბრძოლასა და გერმანიის ფლოტის ასეთ გამბედაო-ბას სამხედრო მიმომხილველნი იმით ხსნიან, რომ გერმანელებს აღარ შეუძლი-ათ მეტი ბლოკადის ატანა და ძალა უნე-ბურათ იძულებული არიან ინგლისის ფლოტს შეებრძოლონ.

მინსკზე გერმანიის „ტაუტემ“ მოუხში-რა ფრენა და ყუმბარების ჩამოყრა.

დასავლეთის ასპარეზზე რუსებს ავსტრო-გერმანელებისთვის უკან დაუხვეწინებიათ და 16,000 ტყვე წამოუყვანიათ.

ოსმალეთის სულთან ავად გამხდარა.

ალბანეთში 15 ათასი შეიარაღებული ალბანი სდგას, ისინი შეუიარაღებია ავსტ-რიას და გერმანიას, რომელთა პირველ დამახებისთანავე საბრძოლად უნდა გამო-ვიდნენ.

ბალკანეთის ასპარეზზე სალონიკის მი-მართულებით ბულგარეთს ჰყოლია 250 ათასი ჯარისკაცი, ოსმალეთს—130 ათასი.

ირლანდიას ავტონომია მიანიჭეს.

ჩინეთის არეულობა გრძელდება. გაიმ-პერატორებული იუანშიკაი უკვე გადა-ყენეს, მაგრამ საქმე მიანც ვერ მოგვარ-და, იაპონია დიდთ საარგებლობს ჩინე-თის შინაური არეულობით და ყოველ მის სასარგებლო ხელშეკრულებებზე აწერინებს ჩინეთს ხელს.

ვარნაში ტრამვაის მუშები გაიფიცნენ.

მაკედონიაში მომხდარ ამბების გამო ათინაში საჩქაროდ მიიწვიეს მინისტრთა საბჭო. გადაწყვეტილია უკიდურესი ზომე-ბის მიღება.

ოპის დღიური.

ბრძოლის ყველა ასპარეზზე დიდი მოქმედება დაიწყო. **მადრიდში** დაწყებული იერიშები და ფრანგების მიერ საოპოკო ბრძოლა გრძელდება. გერმანელთა ძლიერი დაუახლოვდნენ ვერდენის სიმაგრის მთავარ ხაზს და როგორც სატახტო პრესა გადმოგვცემს, ამ დღეებში მთავარ შეტევასთვის ემზადებიან.

რუსეთის ასპარეზზე საყურადღებო ამბები ხდება ავსტრიის მხრიდან რუმინის საზღვართან. თუმცა აქ ბრძოლის დაწყებას გამოჩენილი სამხედრო მიმობილველი მაინცა და მაინც დიდ ყურადღებას არ აკეთებენ, მაგრამ მას დიდი მნიშვნელობა აქვს, ვინაიდან აქ ბრძოლის გაჩაღებით, სხვათა შორის, რუმინის პოზიცია გამოირკვევა.

პაქისტანის ასპარეზზე მძაფრი შეტაკებები დაიწყო ოსმალეთი ცდილობენ ბრძოლის ინიციატორი ჩაიგდონ ხელში. მამახათუნის მიმართულებით ბრძოლა შესწყდა და გაჩაღდა ერძიჯანისა, აშყალისა და მოსულის მიმართულებით. დიდი ყურადღება ექცევა აგრეთვე არზრუმის მიმართულებასაც.

ინგლის ზამანის ასპარეზზე მძაფრი ბრძოლა სწარმოებს. ინგლისელებს რამდენიმე გამოჩენილი გენერალი დაეღუპათ.

გერმანიამ ახალი შინაური სესხი გამოაცხადა.

იტალიის განუზრახავს ალბანეთში ავსტრიის გავლენის გაძლიერებას ყოველნაირად ხელი შეუშალოს.

ვალონაში ცეცხლი გაჩნდა და მთელი ზაზარი გადაიწვა.

ინგლისის მეფე ბრძოლის ასპარეზზე წასულა.

ოსმალეთის სამხედრო შტაბი მოითხოვს, რომ ყველა სომეხი, რომელიც კავკასიის ასპარეზის მახლობლად არის დარჩენილი, იმპერიის შიდა ადგილებში იქნას გადაყვანილი.

ამ კოტა ხანში მოვლიან ოსმალეთის პარლამენტის მოწვევას.

გერმანიის რეკონსტრუქციის მოწვევას 1 ნოემბრამდე არ აპირებენ.

როგორც გაზეთებმა გადმოგვცეს, ამ ერთი კვირის წინად ავსტრიაში დასრულდა პარლამენტის არჩევანი. დეპუტატებად სულ იმპერიალისტები გავიდნენ, მომხდარი არჩევანით დიდად უკმაყოფილოა ავსტრიის სხვა ეროვნებანი.

პეტერბურგელებს ვილჰელმს რკინის ჯვარი უბოძა.

კავკასიის ასპარეზზე ოსმალებმა მძლავრი შემოტევა დაიწყეს. არზრუმის მიმართულებით სემილფაშის ჯარი გაჩენილარუსებმა სტრატეგიული მოსაზრებით ბევრადგოლას წინსვლა შეაჩერეს.

რბინდრანათ

თაგორადან.

ჩემო საუნიჯვე რათ განმარტოვებულხარ, დაიმაღლები ჩრდილში? ვერ გამჩნევნ, უარგაოფენ და მტერის გაყრის, ოდეს წინ მოიწვევენ. დიდი ხანი გულ გადაღუღული გელი აქ; საწირავი მოგიმზადე და გამველენი თითო თითო ყვავილს მპარავენ, დამიკარგილდა კალათი.

დიღას შუადღე მოჰყვა. საღამოს ბინდბუნდზე თვალნი მიმეღულნენ. შინ მიმავალნი მთავალიერებენ და ღიმილი უკრთით, მე კი სირცხვილით ვიწვი. ვზივარ მთხოვაროვით, სამოსს ვიფარებ თვალებზე და ოდეს მკითხავენ, რა მსურს, თავს დაბლა ვხრი და ვდღეობარბ.

ან როგორ ვუთხრა, რომ შენ გელი, რომ აღმოთქვი პაემანზე მოსვლა ვით გაემაღავნო სირცხვილით, რომ მხოლოდ სილატაკს გწირავ მსხვერპლათ!

ოჰ, როგორ ჩავიარებ გულის სიღრმეში ამპარტავენს.

ვზივარ მწვანეზე, თვალს არ ვაშორებ ცას და ვოცნებობ შენი სხივების უეცარ გამოცხადებაზე: ნათელი ამოპრწყინდება, ოქროს პარაო მოეფინება შენს ეტლს და ყველა განცვიფრებას მიეცემა, ოდეს გადმოპრძინდება ეტლიდან, რომ ეს დაგლეჯილ-დაფლეთილი ქალწული აიყვანო ამ სოფლით და დაუმშვენო გვერდი, რომ მელიკა ზავსულის ცხელი ქართი დამქვნიარი ყვავილოვით თრთის.

ჟამნი რბიან და შენი ეტლის ხმა კი არ ისმის. საზეიმოთ მორთულნი გვერდს მივიღიან. ნუ თუ ასე უნდა იდგე ჩემთან სიზნელებში? და მე კი გელოდო, თვალე ბი წაიხდინო ტირილით და გულის მიწაყლავდენ სურვილინი?

ურბის ტბის რაიონში სპარსელ პრინცულ სალთანეს ბრძანება მოუვიდა საზღვარს გადავიდეს და სპარსეთის ტერიტორიაზე შეიკრას. მულ სალთანეს განკარგულებაში სულ 30,000 ჯარის კაცი ყოფილა.

სამხედრო მიმოხილვა

მდიდარი ტენიკა, რომელიც მხარში ამოსდგომია გერმანელთა სტრატეგიასა და ორგანიზაციას, დიდ უპირატესობას წარმოადგენს მოკავშირეთა მოპირდაპირის ხელში. მით უფრო ეს ითქმის მის თავდაცვის ტენიკის შესახებ. იმ უპირატესობის წყალობით გერმანელი შემდეგავე შედარებით მცირე ძალებით შეეცაკონ მოპირდაპირის შემოტევა იმ დროს, როდესაც მოწინააღმდეგეს ამავე მიზნისთვის გაცილებით მეტი ჯარი სჭირდება. ეს გარემოება ნებას აძლევს მას შეჰყაროს საჭირო ადგილას და საჭირო დროს „დამკრეფილი ჯგუფი“ ჯარისა და შეუძლია რიცხვითი უპირატესობაც თავისკენ გადმოხაროს.

აღრე გაზაფხულზე გერმანეთმა დაიწყო მოკავშირეთა საერთო შეტევის გეგმის გაბათილება.

მოაგროვა ჯარი დასავლეთით და შეუტია ფრანგებს, რათა სამხედრო მეცნიერების თანხმით, მტერების ცალ-ცალკე დამარცხებით მოეპოვა გამარჯვება. ოთხთა შეთანხმების ერთგულმა წევრმა და მომადგრმა მოკავშირე რუსეთმა ფართოდ შეუტია გერმანელებს დღისკიდან დაწყებული ბარანოვიჩამდის, რათა შარშანდღე ურთი დაეხსნა საფრანგეთი, მაგრამ ერთი კვირის გამუდმებულმა ბრძოლამ ცხადყოფა, რომ ურთი დასაწყისიდან და რუსთა მთავარ სამართლებრივ შესწავილა შეტევა. ეს იყო თებერვლის გასულს.

განთიადზე ვაუწყებ ურთიერთს ჩემი სურვილი, რომ ორივემ ერთად გავცუროთ ზღვაში, მხოლოდ შენ და მე და არც ერთ სულიერს არ ეცოდინება ეს ჩემი დაუსრულებელი და უმიზნო მოგზაურობა.

შენ მაქცევლებელ ღიმილთან ერთად მოეფინებინა ზღვას ჩემი საგალობელი თვალწუდენ ოკეანეზე, ვით ზეირთნი გაშვებულნი, რომელთაც ვერ აკავებს სიტყვა.

ნუ თუ არ მოაწია ქაშა? ნუ თუ არ გცალია ჩემთვის? აი, უკვე წყვილიდ გაემეფება ქვეყნით და დღისა და ღამის გაყრასთან ერთად, ბუდისკენ მიეჩქარებინა ზღვის ფრთოსანნიც.

ვინ უწყის, როდის დაიშხვრევიან ბორკილი და მზის უკანასკნელ სხივთან ერთად შთაინთქება ზღვაში უმიზნოთ მოცილებ ნაღვი?

არ მოგელოდი და დაუპატიებლათ შემოიქცე ჩემ გულში, მეფეო, ვით უცნობი ბრბოდან და მარადისობის ბეჭდით აღნიშნე ჩემი სიცოცხლის სწრაფ წარმავლი წუთები.

და ოდეს უცაბედად მომაგონდა და ვიხილე შენი ნიშანი, ნათლად წარმომიდგა, რომ მტერათ იქცა ყველაფერი: ერთმანეთში აირია მწუხარება და სიხარული.

არ იუკადრისე ჩემი ბავშვური გართობანი და ვარსკვლავთა შორის გამოძახილს ემგზავსებოდა შენი ნაბიჯი ჩემ სახაშო ოთახში.

აი ჩემი შეება და სიხარული: გელი და ვუზერ გზის პირათ, თურგორ სცვლის ნათელს წყვილიადი და წვიმს კოკისპირა ლათ.

შემომნატრიან უცხო ქვეყნის მახარბელნი და მოისწრაფიან ჩემსკენ სიხარულს.

გავიდა ხანი და რუსეთმა დაიწყო მზადება ახალი შეტევისათვის. გერმანელებმა კი ამავე დროს მოასწრეს ფრანგების შეტევა, იტალიელებს საგრძნობლად დაახვივნეს და ინგლისელებსაც ესტუმრნ. ასეთ მდგომარეობაში აქტივობის გამოჩენა რუსთა მთავარსარდლობამ სასარგებლოდ სცნო და ადგილიც აირჩია გულმდებლობა დებეებში გვამცნეს, რომ პრიპიატიდან დაწყებული რუმინეთის საზღვრამდე ფართე შეტევა დაუწყით რუსებს, აქ დატრიალებული ომები თავის ზომით მოგვაგონებენ წინანდელ ომებს, ამავე ადგილზე მომხდარს, მხოლოდ იმ გარეგნით, რომ ცხლა ორივე მხარეს მოსვლია დიდი ზარალი და, თუ ავსტრიელებს 13000 მარტო, ტყვეთ დაუკარგავთ სამაგიეროთ შტაბის ცნობა აღნიშნავს ორი ცნობილ პოლკოვნიკის დაკარგვას, რაც საყურადღებოა.

უშეველია, ეს ახალი შეტევა სათანადოთ არის მომზადებული და დიდ იმედებსაც ამყარებენ მათ. მაგრამ ბოლოს და ბოლოს ეს ოპერაცია ვერ გამოიღებს ისეთ ნაყოფს, როგორიც შეძლო. ჯერ ერთი რომ ტენიკისა და ტყვია-წამლის დამზადების უპირატესობა ჯერ ისევ გერმანელთა მხარეზეა, რაც სხვათა შორის, გერმანის ბრძოლაშიც ცხადყოფა მეორე შემთხვევებით გაჩვენება კიდევ არის, რომ შეტევა არ არის მოულოდნელი მომართული, მომზადებული და გერმანელები, ექვს გარეშე, მომზადებული და ხდებიან, რადგანაც მოკავშირენი კი არა მალავდნენ, არამედ იცეხილენ მომავალ შეტევით.

შეგრედა.

მისაბაძი მაგალითი.

თუ კი ამა თუ იმ გაზეთის გამოწერა რომელიმე სამკითხველსათვის მისაბაძი მაგალითია, არა ნაკლები მისაბაძი უნდა იყოს შემდეგი ფრიად სახიამოვნო და ჩვენებურ კინკლაობით გულ-გაწყალვებულ ქართველ კალმოსნის ფრიად გამამხნევებელი მოვლენა:

გუშინ ჩვენს რედაქციაში მოვიდა ერთი დიდი პატრიცემული ქართველი, რომელმაც თავის ვინაობის გამოცხადება არ მოასურგა, გაღმავლდა ასი მანეთი და დავადალა:

შევადგინოთ განსაკუთრებული ჟიური და ეს ასი მანეთი პრემიად დაუნიშნოთ იმას, ვინც ამ წლის განმავლობაში ღირსეულსა და საყურადღებო ნაწარმოებს წარმოუდგენს გაზეთ „სამშობლოს“ რედაქციას, სულ ერთია მწერლობის რომელი დარგადგანაც არ უნდა იყოს აღებული თემა ამ ნაწარმოებისა. ამასთანავე

ლით ივსება ჩემი გული და ჩამოქროლის სულთქმა მაკოცლებს.

რიკრადიდან დაღამებამდი გელი აივანზე და ვუწყი, რომ მოულოდნელათ დადგება ის ბედნიერი წამი, ოდეს გიხილავ შენ.

ბავზე ღიმილი მიკრთის განმარტოებულს და ვმღერე. ჰაერი კი იმედის სურნელებითაა გატენიებული.

ნუ თუ არა ესმენიათ მისი საიდუმლო ნაბიჯის ხმა!

მოვალს იგი, მოვალს, მოვალს! თითოეულ წამს, თითოეულ საუკუნეს, თითოეულ დღეს, თითოეულ ღამეს მოვალს იგი, მოვალს, მოვალს!

მრავალი, ძლიერ ბევრი საგალობელი მითქვამს ვაიმითა და შევბით მოცულს და ყველა მათგანში მოისმინა: მოვალს იგი, მოვალს, მოვალს!

მზიან აპრილის აყვავილებულ დღეს ტყის ბოლიკით მოვალს იგი, მოვალს, მოვალს!

ღრუბელთა მქვეშა ეტლით მკათათვის წვიმობს ღამის წყვილიადში მოვალს იგი, მოვალს, მოვალს!

უბედურებას უბედურება სცვლის: ეს მისი ოხვრა-გოდება მაწევა გულზე, მისი ოქრომკედელი შეხება იწვევს ჩემში აღტაცებას.

არ ვუწყი, რამისმოდინა მოხვალ ჩემ შესახებდროთ. მზე და ვარსკვლავნი ვერ წამარბევენ შენ თავს.

მრავალ ცისკარსა და განთიადზე მესმოდა შენი ნაბიჯის ხმა და ჩემი მცნობი და შენი მახარბელი გავრძნობიდა ამას.

არ ვუწყი, რატომ ვდღავ, ვერ ვოცებ მოსვენებას, რატომ შფოთავს სული. თითქო დიდგა ეამი დავათავო სამშობლოში.

ჟიურის წევრებად თითონვე დაასახელა: ვასილ წერეთელი, სამსონ ყიფიანი, თომა მთავრიშვილი, ალ. ვარსკვლავიშვილი, ალ. თორაძე, ნიკო ლორთქიფანიძე, ნიკო ჯორჯიკა, და ია ეკალაძე.

ჩვენმა რედაქციამ მადლობით მიიღო ეს წინადადება.

ამ დღეებში მოხდება კრება დასახელებულ პირთა, რომელნიც შეიმუშევენ პრემიის პირობებს და თემებს საპრემიო წერილებსას, რაც თავის დროზე მოხსენდება ჩვენ მკითხველებს.

აქვე უნდა მოგახსენოთ, რომ ამ გვარ პრემიებისათვის ბ-ნმა X-მა ყოველ წლივ ადგილთქვა ას-ასი მანეთი.

ერთხელ კიდევ მადლობას ვუძღვნით ამ პატრიცემულ პირს ჩვენს თანაგრძნობისა და ზნეობრივ გამხნევებისათვის.

გ. ს. „სამშობლოს“ რედაქცია.

განაჩი რეზინაგულითა საუბარდღოთ.

(შავი ქვას ადგილებს დაგვარების გამო)

ბ. კაკაბაძემ წინადადება შემოიტანა — სასურველია ვითხოვოთ, სადაც ჯერ არის რომ ამ ბანკმა მარგანეციანი ადგილები დაიგროვოს ქაითურის რაიონში ამანთავეჯობაზე უბასუბა: ეს ბანკი ისეთი მიმართულების არის, რომ ასეთ რამეს, როგორც არის მარგანეციანი ადგილი, ვერ დაიგროვებს.

ამის საპასუხოთ, სამართლიანი მაგალითების მოყვანით, საფუძვლიანად განმარტა ბ. კ. ნ. ჩიკაიძემ, რომ ბანკის უფლებამ შესწავლილი არ არის, თუ ამას ჩვენ მოვითხოვთ ამ დროს პატრიცემული საზოგადოება სიმშვიდით ისმენდა ამ საქმის გამოკვლევას, დაახლოვებული და მცოდნე პირებისაგან. და იმის მაგიერათ, რომ საქმის ვითარება — სიმართლით, ბანკისა და ქვეყნის სასარგებლოთ აფხსნათ, სრულიად წინააღმდეგი განმარტება მოსცეს საქმესთან ისეთივე დაახლოვებულმა პირებმა, როგორც ბანკიდან თვით მარგანეცის მწარმოებელთა პროექტის წევრები ბ. ს. ეფ. წერეთელი და თ. დ. ს. დ. წერეთელი.

მართალია, ორმა პატრიცემულმა ვეკილმაც სთქვა, რომ მარგანეცის საქმე მწელო გამოსაწყობია, თუ საჩივრით გახდა, მაგრამ ასე ზერელეთ ნათქვამი სრულიად საკმარისი არაა საკითხის ჯეროვანად გამოკვლევისათვის. ვინ არ იცის, რომ ყოველივე საქმე თუ „სასულოთ“ გახდა მწელი გამოსაწყობია, მაგრამ მარგანეცი აქ რა შუაშია?

შავი ქვის საკითხი ისეთი და უსარგებლო საქმე არ არის არც ბანკისთვის და არც ჩვენი ქვეყნისათვის, რომ ჯეროვანი

და ჰაერშიც ვგრძნობ შენს ჩემს ახლოს ყოფნის სუსტ სურნელებს.

მის ამაო ლოდინში განვლო ღამე. ვშიშობ, დილით არ მესტუმროს, ოდეს ძალა მიხილი მიძინებული ვიქნები.

თუ არ გამოადგინოდა მისი ნაბიჯის ხმა, გთხოვთ, ნურც თქვენ დამიფრხოთ ძილს. არ მინდა ფრთოსანთა გუნდის გალობამ, ანუ გრიგალმა დამიფრხოთ ძილი და მოვაცლდე დილის მზის ზეიმის შეგებას. ნუ გამიფრთხობთ საოცნებო ძილს, თუნდ თვით ჩემი ბატონიც მოუახლოვდეს ჩემი კარის ბეჭს.

ვაი, სიზმარი, მომლოდინე მისი შეხების, უძვირფასესო სიზმარი, რომ სწრაფლსინამდვილეთ იქცე! ვაი ჩემო დახუტულთვალეო, რომელნიც მხოლოდ მისი თვლილის ღამისკენ ელთ რომელ წარსდგება ჩემს წინაშე, ვით განზრახ გამოწვეული სიზმარი.

გამომეცხადოს, ვით პირველი სხივი, ვით პირველი ხატება. ნეტავ შეგების პირველი წამი მისმა შეხედვამ გამოიწვიოს ჩემ ადფრთოვანებულ სულში! ნეტავ სიზმარი გაუჩვეულობიდან გამომრუნება შეუერთდეს მასთან დაბრუნებას.

ცისკრის ღმულის ზღვა ფრთოსანთა ქოხუბის ციმციმს დაფარა; ბილიკის პირათ ნაზარდი ეყავილიც გამზიარულდენ; ღრუბელთა შორის მოიფინა ოქროს ნაკადი, ჩვენი აქატირებული მიგემგზავრებით და არას ვაქცევთ ყურადღებას.

არ ვმღერით საამო საგალობლებს, არ ვერთობით. არც სოფლის სავაქროზე შეგვივლია; მიგედივით მღუმარენი და ვიშვებთ. არ ვაყვანებთ გზაში. დრო მიდის და ჩვენც ავუჩქარეთ ნაბიჯს.

მზემ შუა წერტილს მიადწია და ქედანათაც იწვეს ღულუნი. შუადღის გახუ

ყურადღება არ მივაქციოთ. საერთო უბედურება ჩვენი ის არის, რომ თუ ვინმე ასარჩევი გვყავს ამიერიდ სიზმარით ვლაპარაკობთ არა თუ რამდენიმე საათს მთელ დღესაც კი ვიწყოვითი დასახული პირი გავიყვანათ. ხოლო ისეთ საქმეს კი როგორც შავი ქვა, მცირე დროც არ გვინდა შევსწიროთ, რათა საკითხი ჯეროვანად გამოვარკვიოთ. მეორე უბედურება ჩვენი ის არის, რომ, თუ ესა თუ ის საკითხი ჩვენგან ავთავლწუნებულმა პირმა წამოაყენა, რაც უნდა სასარგებლო იყოს ჩვენთვის ეს საკითხი, მის მიუღწერებას ცდილობთ და უარყვით.

ისეთი პირები როგორც ბანდებიან ზემოთ ხსენებული წერეთლები, არ უნდა ამხედრებულიყვნენ ქვეყნისთვის ასეთ სასარგებლო საქმის წინააღმდეგ. ხსენებული პატრიცემული პირები ამ ტიპისებენ, რომ მარგანეცი მოძრავია, და ადვილად მოსაპარავია; შეიძლება ისე გაიტანონ ქურდებმა, რომ მისმა პატრონმა და ყარაულმა ვერაფერი გაიგოს.

ასეთი მოსაზრება ყოველივე კრიტიკის გარეშეა, ვინაიდან, თუ პატრონი პატრონს ემსგავსება და ყარაული — ყარაულს ქურდი ვერც ერთ ათას ფუტის ვერ გაიტანს. ხოლო თუ ყურადღებას არ მივაქცევთ, ისიც მოხდა, რომ ბანკმა მამულე ბი დაიგროვა, თავისი ეგნა და სხვისი კი აღმოჩნდა. ერთ ქვეყნის მარგანეციანი ადგილში საშუალო რიცხვით ამოდის 100,000 ფუტი მარგანეცი. 1 ფუტი მარგანეცი საშუალო რიცხვით ღირს იჯარა 1 კაპიკი. ასე რომ, ერთი ქვეყნის მარგანეცი საშუალო რიცხვით, მოგვეცეს ზუთასი თუმნის მარგანეცს, მაგალითად, რომ ბანკმა ეს, ერთ მეოცედ ფასში დაიგროვოს, ე. ი. 250 მან. ნუ თუ ბანკის მმართველობა და მისი ყარაული ისე უყურადღებოთ დასტოვებს, რომ ამ ადგილში 1/20 მოპარონ, რომლის მოპარვასაც ქურდი სრულ ორწელიწადს მოუწდება.

როგორც მოგვხსენებთ, მარგანეციანი ადგილს; ყველას, სამუშაოდ ერთი პირი, ე. ი. ერთი კუთხე აქვს და იმ კუთხიდან დატლა ადგილისა ჩქარა არაფერი მუშაობით არ ხერხდება.

ამასთანავე სად არის, ბატონებო, მარგანეციანი ადგილი ისე ყრუთ მიგდებული, რომ ბანკის მიერ დაგროვებულ ადგილში ორ წელიწადს რამდენიმე მუშამ თავისი-ხარკამეხებით დეცხენებით იმუშაოს. მარგანეცის მოსაპარავთა და ეს ბანკის ყურადღის არ მივიდეს და ქურდი ბანკმა ვერ დაიჭიროს. და კიდევაც რომ ეს ასე მოხდეს, ე. ი. ქურდმა რამდენიმე ათასი ფუტი ქვა მოიპაროს, ერთ ქვეყნის ადგილში კიდევ

რბულ ჰაერში ცეკვავენ და ტრიალებენ ჩაყვითლებული ფოთლები. ბავშვს მწვეს ძილი მოარეოდა და ღეღვის ჩრდილში სთვლემდა, მეც იქვე წყაროს პირით წამოვწყე მწვანეზე და შევისვენე.

დამცინოდენ თანამგზავნი. ამაყათ გასწიეს წინ; ერთხელაც არ მოუხდელია ჩემსკენ, არ შეისვენეს. თვალთ მომეფარეს. მიღიოდენ მთიდან-მთავს, ველიდან-ველზე, შორის ქვეყნებში. დიდება შენდა, უძლეველო ლაშქარო, დასასრული არა აქვს შენ მგზავრობას! დაკინვამ და საყვედურმა მაიძულეს განმეგრძო გზა, ხოლო გამომხიარება არ გამოუწვევია ჩემში.

ჩამავალი მზის მიერ განათებულ მწვანე ბინდ ბუნდის ღუმლი მოეფინა ჩემს გულს. დამავიწყდა მგზავრობის მიზანი და უბრძოლველათ ჩავები საგალობელთა გრეხილებში.

ოდეს გამოეფინა ღმირი და ავახილე თვალნი, — ჩემ წინ იდებ და ძილს მაშორებდნენ შენი ღიმილით, როგორ ვშიშობდი, რომ გრძელი იქნებოდა და მომქანცველი ჩემი გზა, — გამიმხნელებოდა შენამდი მოღწევა.

ჩამობრძანდი სამეფო ტახტიდან და მოაშურე ჩემი ქოხის აივანს. მარტოთ ვიყავ, გიგალობდი და ჩემი გალობა შეეხო შენ ყურთასმენას. ჩამობრძანდი სამეფო ტახტიდან და მოაშურე ჩემი ქოხის აივანს. მრავალი დიდებული მომღერალია შენს პალატებში და განუწყვეტელი ისმის საგალობელთა ჰანგები. მხოლოდ ჩემმა მოსაწყენმა უბრალო საგალობელმა გააღიდა შენი მიძინებული სიყვარული. შეუერთდა იგი მსოფლიოს დიად მუსიკას და ჩემდა დასაჯილდოვებლათ ყვავილით ხელში მიაშურე ჩემი ქოხის აივანს.

გ. მუშაძე.

დარჩება იმდენი მარგანეცი, რომ ბანკმა თავისი ვალი ერთი ორად აინაზღაუროს და, ჩემის აზრით, ასეთი ადგილების დაუფლა რავედლობა ბანკის მიერ ფრიად სახარალოა მისთვის.

გვ. წერეთელი.
(დასასრული სველი)

ახალი ამბები.

ს ა მ შ ო ზ ლ ო

გუშინწინ, საღამოს, შავიქვის საბჭოს დარბაზში ბ-ნმა აკაკი შანიძემ ქუთაისის ეთნოგრაფიულ საზოგადოებას მოხსენება წაუკითხა ქართული ზმნების შესახებ. კრებას საზოგადოება ბლომად დაესწრო და დიდად ნასიამოვნებიც დარჩა ბ-ნმა შანიძემ დამატკიკა ძველი (ილიასებური) ქართული ენის სისწორე და დიდიწინა დღევანდელი ქართული პრესის ენა. საზოგადოებამ ლექტიკური ტაშით დააჯილდოვა. დაწვრილებით შემდეგ.

გუშინ დილის მატარებლით სამსახურის გამო დ. ოხუტაგეთს გაემგზავრა ქუთაისის გუბერნატორი გრაფი გულდოვნი. ◆ დღეს, თბილისის სამოსამართლო პალატის სესია გააჩვენეს ჩვენი საზოგადო მოღვაწის ნიკო ნიკოლაძის საქმეს. ამ საქმეს დაიცავს გამოჩენილი ვეფხე ბ-ნი კარაჩხეიძე. სასამართლოს დარბაზში ბილეთებით იქნება შესვლა.

◆ სამშაბათს, 24 მაისს ქალაქის თეატრში მართა მდივნის მონაწილეობით გაიმართა წარმოდგენა, წარმოდგენილი იყო ალ. ყაზბეგის „მოძღვარი“, გადმოკეთებული ბ. ჯაფარიძის მიერ. ხალხი ბლომად დაესწრო.

◆ გუშინ, ხელმოწევა იმპერატორის მეუღლის დაბადების დღესასწაულის დღეს ქუთაისში გაიმართა პარადი.

◆ ეს ორი დღეა ქუთაისში გამოაღია პურის ფაქტორი. ფურცელში პური აღარ იშვებოდა. გუშინ ფაქტორის ვაჟარს მოშაშვილს მოუვიდა ფოთიდან 5 ვაგონი ფაქტორი. ამ დღეებში 13 ვაგონი მოვიდა.

◆ დაჯარიმება. ქუთაისის გუბერნატორმა დაჯარიმა შემდეგი პირები: ს. ალავერდის (შორ. მახ.) მკ. სინო ნინიკაშვილი 42 მუხ. სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის ორი კვირის ციხით. ს. დიდი ჯიხიშის (ქუთ. მახ.) გრიგოლ ფირცხალაძე, იარაღის ნება დაუბრუნებლად ტარებისათვის, 10 მან. ან ერთი კვირის ციხით. პოლიკარბე ქელბაქიანი (ქუთ. მახ.) პურზე ნიხრის მომარტებისათვის 5 მან. ან 3 დღით ციხე. დ. ხობი (ზუგ. მახ.) ბახუ გვალა 29 მუხ. სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის 5 მანეთით ან 3 დღის დატუსაღებით.

◆ ქუთაისის გუბერნატორმა ცირკულიარით აცნობა ყველა მასწავლებელს და ქალაქის მოუტარებებს, რომ დახმარება აღმოუჩინონ ქუთაისის სახელმწიფო სამიწაშენებელ სამმართველოს, რომ 29 მაისს, სულთს წმინდის მოედნის დღეს, შეაგროვონ ფული გადმოსახლებულთათვის ეკლესიებისა და სკოლების ასაგებათ.

◆ 3. იანვრისა შუამდგომლობა აღძრა ქუთ. გუბერნატორის წინაშე, რომ ნება მისცეს 29 მაისს, დღის პირველ საათზე ქალაქის თეატრში გამართოს საუბარო: „ცისფერი ყანწყის“ შესახებ.

◆ მსახიობმა დ. ჩარკვიანმა შუამდგომლობა აღძრა ქუთ. გუბერნატორის წინაშე, რომ ნება დაეთოს მოაწყოს ლექციის კითხვა ქუთ. გუბერნის სხვადასხვა დაბა-ქალაქში. ლექციის წაითხავს გრ. გიორგაძე „ეროვნაზე“.

◆ დღეს, დ. ყვირილაში მართა მდივნის მონაწილეობით გაიმართება ქართული წარმოდგენა საქველმოქმედო მიზნით.

◆ შაბათს, 28 მაისს, ქალაქის თეატრში გაიმართება სუბმათაშვილის ცნობილი პიესის „ლაღატის“ გამართა ლიტერატურული გასამართლება.

◆ ქუთაისის ქალთა წმ. ნინოს სასწავლებელში სამოსწავლო მთავრობამ ინსპექტორათ დანიშნა კოტე ბიძინას ძე გაბრაშვილი, რომელსაც ამ დღეებში მოელოა.

◆ სამშაბათს, 24 მაისს, ქუთაისის კლასიკურ გიმნაზიაში რეალური სასწავლებლის და კლასიკური გიმნაზიის ახლა კურს დასრულებულ სტუდენტებს ჰქონდათ გამოცდა სახმადრეო ვარჯიშობაში გამოცდას დაესწრნენ: საბეგრო სამართველოს უფროსი-დოპროზოტოვი, პოლკოვნიკი აქსიონოვი, კაპიტანი ავგ. აბესაძე,

შტაბის კაპიტანი-ქუთათელაძე, გიმნაზიის და რეალური სასწავლებლის დირექტორები და ინსპექტორები. გამოცდამ კარგად ჩაიარა.

26 მაისს ახალ სტუდენტებს დაუბრავდნათ სიმწიფის მოწმობები და აგრეთვე მოწმობები იმაზე რომ მათ განვლილი აქვთ საჭირო კურსი სახმადრეო ვარჯიშობაზე.

კ რ ე ბ ა

ქუთაისის მისეილის სათავად-აზნაურო, სადაც გვამყავდა ბანკის წმუქნეულთა.

24 მაისი.

კრება იწყება საღამოს 7 1/2 საათზე 3. მოსიძის თავჯდომარეობით. ირჩევა კომისიის მოხსენება, რომ რწმუნებულებს ყავდეს წარმომადგენელი ქართული გიმნაზიის სამხრეთველო კომიტეტში.

ლაპარაკობს გიმნაზიის მართველი ო. ა. ოცხელაძე: ბ-ბო, მე არაფერი მაქვს საწინააღმდეგო რომ სამხრეთველო კომიტეტში რწმუნებულებს ყავდესთ ორი ან მეტი წარმომადგენელი. ყოველ წელს მიხდება თქვენი შეწყობება მოხსენებით, რომ გიმნაზია დიდ გაჯერებაშია ნივთიერათ, გვიშველეთ, ფული მოგვეცით და სხვა და ორკა თქვენი წარმომადგენლები იქნებიან სამხრეთველო კომიტეტში, ამ მოვალეობიდან განთავისუფლები და თქვენი წარმომადგენლები იქნებიან მოხსენებლები. მართლაც, საიდან უნდა დაიფაროს გიმნაზიის შესანახათ აუცილებელი ხარჯები?

ამას წინათ სამხრეთველო კომიტეტის სარეგვიზო კომისიამ მოახდინა რეგვიზი ჩვენი გიმნაზიის გასავალ შემოსავლისა და დარწმუნდა რომ ჩვენს გიმნაზიაში ყოველივე ანგარიში წესიერათ სწარმოებდა მედი დათ მოხარული ვიქნები, თუ რწმუნებულთ ეყოლება ორი წარმომადგენელი და ისინი იყისებენ ყოველწლივ წარმოადგენონ ხოლმე მოხსენება გიმნაზიის საქიროებათა და მისი აუტანელი მდგომარეობის შესახებ. 17 წელიწადია, მე იქ ვმსახურობ, მაგრამ სინილის წინააღმდეგ არაფერი ჩამიდგია.

ხმადაძე: ბ-ბო, დიდს აუტანელ მდგომარეობაშია ჩვენი გიმნაზია, გიმნაზიას არ მაქვს ფიზიკური, საბუნებისმეტყველო და ან გეოგრაფიის შესასწავლათ კაბინეტი, რომ ბავშვებმა კარგათ შეითვისონ რაიმე ფიზიკური მოვლენა, საქიროა არა თუ ორი წარმომადგენელი იყოლიონ რწმუნებულებმა, არამედ, ჩემის აზრით, საქიროა მშობელთა წრე დაარსდეს, რასაც სასწავლებლებში ყველგან დიდი მნიშვნელობა აქვს.

გ. გუგუშვიანი: როდესაც ჩვენ ვთხოვლობთ, რომ ორი წარმომადგენელი ვიყოლოთ სამხრეთველო კომიტეტში, ეს სრულიად იმას არ ნიშნავს, რომ ჩვენ რაიმე კანტროლი გვინდოდეს ვისიმე, ან თავად-აზნაურობას დანაშაულობა მიუძღოდეს გიმნაზიის წინაშე, არამედ ისინი გაერევიან საქმეში და გიმნაზიის მართველს ბ-ნ ოცხელს განთავისუფლებენ ამ წვრიშალი საქმეებისაგან. მას დიდი დრო ექნება თავისი ენერგია მოანდომოს სწავლა-აღზრდის საქმეს.

თ-დ. გ. გუგუშვიანი: ბ-ბო, სამხრეთველო კომიტეტში არიან ისეთი პირები, როგორც, მაგალითად, გუბერნიის მარშალი თ-დ. ო. ნიკარაძე, თ-დ. მ. ფილაძე, ზ. მაჭავარიანი და მაგათზე უკეთესს ჩვენ ვერაფერს ავარჩევთ. და თუ, როგორც ბ-მა ხმალიძემ ბრძანა, მშობელთა წრე დაარსდება ეს კარგი საქმე იქნება.

გ. გუგუშვიანი: ჩვენ იმას არ ვაბოძებ, რომ აღნიშნული პირები არ ვარგაინო, ჩვენ გვინდა რწმუნებულებს თავისი მხრით ყავდეს წარმომადგენელი.

ბ-ნი კაჭათაძე: აქ დაწუნებამდე არ არის ლაპარაკი არსებობს ორი ინსტანცია თავდა-აზნაურობა წარმომადგენელი და რწმუნებულთა. თუ ვინმე არჩეულია თავად-აზნაურობაგან და ისინი რწმუნებულთათვის ითვლებიან ეს სრულიად არ ნიშნავს, რომ ისინი რწმუნებულების მხრით არიან დასახლებული. ამიტომ საქიროა რწმუნებულებს თავისი წარმომადგენელი ყავდეს.

გ. ჯაფარიძე: ესაღია, რწმუნებულთა უმრავლესობის სურვილია კომიტეტში იყოლიონ თავისი წარმომადგენელი, მაგრამ თუ ამას დებუტატთა საკრებულო არ ისურვებს, მაშინ ჩვენი გადაწყვეტილება სულ ტყველი იქნებოდა, ამიტომ შევეკითხეთ რა აზრის არის დებუტატთა საკრებულო.

თ-დ. ო. ნიკარაძე: მე, ბ-ბო, ყოველთვის იმ აზრის ვიყავი, და ამ სანი წლის

განმავლობაში ჩემი მისწრაფება იყო, რომ, რადგანაც ჩვენში ერობა არ არის, გუბერნიის მარშალი უნდა იყოს მთელი ერის წარმომადგენელი თუ რწმუნებულთა უმრავლესობა ამას ისურვებს, მე მათ დავე მოაჩივრებ. მაგრამ ვერ გამოვიდა, რა ერქმევა ცალკე წარმომადგენელს. განა თ დ. მ. ფილაძეს, ან ზ. მაჭავარიანს არ შეუძლიათ მოხსენება წარმოადგენონ გიმნაზიის მდგომარეობის შესახებ?

ა. კრახიკი: ჩვენ გვინდა გავიგოთ, რა მდგომარეობაშია გიმნაზია. ბ-ნი ო. ოცხელი ყოველთვის თხოვლობს ამდენი და ამდენი გეპირდებოდა. ასეა, გვანებ, ბ-ნი იოსებ? (ი. ოცხელი შენიშნავს: ეს სწორეა მართალი არ არის. მე ყოველთვის ანგარიშს ვადგენდი და თუ თქვენ არ გავიგიათ, მე დარწმუნებული ვარ, ბანკს რა ხარჯები აქვს, ისიც არ იცით).

კრახიკი: განაგრძობს: ჩემთვის სულ ერთია ვინ უნდა იყოს, მხოლოდ ყოველწლივ წარმოადგენიოს ანგარიში გიმნაზიის შესახებ.

თ-დ. ზ. წულუკიძე: მე თანახმა ვარ, და ველოცის იმ წევრთ, ე. ო. რწმუნებულთ, რომელნიც სამხრეთველო კომიტეტში იღებენ მონაწილეობას წარმომადგენონ ანგარიში ყოველწლივ. კრებამ ეს აზრი ერთხმად მიიღო.

კითხულობენ თუ რამდენი შემწეობა აღმოუჩინა ჩვენს საზოგადოებებს ზედამხედველმა კომიტეტმა.

კრახიკი: ზედამხედველ კომიტეტს გადაწყვეტილება 1000 მ მიეცეს დამატებით საზოგადოებას; იმ დროს, როდესაც ბანკი ცუდ მდგომარეობაში იყო ორი ათასი მანეთი მოგვცა, ამიტომ საქიროა ამ ჯამს არ დააკლდეს.

ი. ოცხელაძე: მე გამოგზავნა ისეთმა დაწესებულებამ როგორც არის ქ. შ. შ. კ. გამაგრებულსაზ. ქუთაისის ვანკოფი. ლება ამ საზ. განზარაბა აქვს ქიზიყში დააარსოს ქართული სკოლა, ამიტომ საქიროა ბანკმა დახმარება აღმოუჩინოს სამი ათასი მანეთით.

თ-დ. მ. ფაფავა: ზედამხედველ კომიტეტს ამ საქმეებისთვის გადადებული აქვს 12 ათასი მანეთი. საქიროა ამ შემთხვევაში ეს ჯამი 15 ათასი მანეთამდე გავაძლიოთ. კრება თანახმაა ამ მოსაზრებას და ამ საქიროს ყუთს დაუდგამენ.

იოსებ კაკაბაძე: მოითხოვს, რომ ბანკმა დახმარება აღმოუჩინოს მას ხეილისა და მწვანოღეულობის გასაშრობ ქაბარანის მოსაწყობათ.

ბ-ნი კაჭათაძე: მხარს უჭერს კაკაბაძის წინადადებას.

ა. თაყაშვილი: მე ვერ გამოვიდა: ბ-ნ იოსებ კაკაბაძეს რომ ფული მიესცით და ამით მან მოიგოს რაიმე, გვაძლევს თუ არა ნაწილს მოგვიბრუნდეს?

მ. ფაფავა: არაფერს, თავნიც დაუბრუნებლათ მაქვს.

ამის შემდეგ კითხულობენ თხოვნას აღმირალ დამასკინისას. კითხვამ დიდი კამათი გამოიწვია ბანკს აღმირალ დამასკინის დამირავებული ადგილი ვადის გათავების შემდეგ გაუყლიდა. აღმ. დამასკინს ამის შესახებ თხოვნით მიუმართავს მეფის ნაცვლისათვის, რადგანაც იგი ომში იყო და, ასეთი განსაკუთრებული პირობების მიხედვით, საქიროა მას ადგილი უკან დაუბრუნდეს. მეფის ნაცვალს ამ საქმეში გარეა არ მოუსურვებია. ამის შემდეგ ავმ. დამასკინი სთხოვს რწმუნებულთ შევიდნენ მის მდგომარეობაში. ამ საქმის გამოსარკვევათ კრებამ ამოიჩინა კომისია, რომელშიც შედიან გუბერნიის მარშალი თ-დ. ო. ნიკარაძე, ა. კრინიკი, გ. ბარათაშვილი, ზ. მაჭავარიანი, და სავერდიოძე და დ. კვირკველი; კომისიას დაევალი. გამოარკვიონ საკითხი და დასაბუთებული მოხსენება წარუდგინონ შემდეგ კრებას.

კრება ღამის 11 საათზე დასრულდა.

გაგზავნიან ქართულ ენაზე

უქანსანელ დროს ბათოში გადმოტანილი იქნა ბაქოს მუსულმანთა საქველმოქმედო საზოგადოების განყოფილება. ამ საზოგადოებაში, სხვათა შორის, მუშაობდა ბაქოს თურქულ ენაზე „ინფი იკბალის“ თანამშრომელი რიზა-ბეგი. ბ-ნმა რიზა ბეგმა ბათოში ჩამოსვლისთანავე ურჩია თავის მოვალეობა და მიხნად დასხვა ქართველ-მამაშვილებში დედა ენის აღაგება. ბ-ნ რიზა-ბეგის არა სასურველად მიიჩნია, რომ ჩვენ ქართველ-მამაშვილებს გვიყვარდეს ჩვენი დედა-ენა ქართული და მის ნაცვლად თურქული ენის ჩანერგვა ღამობდა ჩვენში. ის როგორც საქველმოქმედო საზოგადოების წევრი, დაიარებოდა ქართველ-მამაშვილთა ოჯახებში ნივთიერ დახმარების აღმოჩენად და რომელ ოჯახშიც კი შევიდოდა, მისი პირველი სიტყვა იყო: „ვიინ

ხართ თქვენ და რად გინდათ ქართული ენა“.

როგორც ეტყობა, ბატონი რიზა-ბეგი მართლ არ ყოფილა. ეს სჩანს შემდეგიდან: ბატონი რიზა ბეგის წყალობით, ორი თვის წინათ, ბათოში ქალაქის პირველ-დაწყებითი ქართულ სკოლის მეორე განყოფილებიდან გავიდა ქართველი მამაშვილი ნამი და, წუელიკიძენი, ბავშვები სიკოცხლით სავსენი, ზედ მიწვევით ბეგოთები, ქართული ენის მოტრფილენი და გავხანდნი იქნენ ბაქოში—თავივეის რუსულ-მუსულმანთა სკოლაში. ამ ქოლების შესახებ არაფერს დავიჯერებდა თუ ორი წლის მოწუფენი იყვენ, ისე შესწავლილი და შეთვისებული ჰქონდათ ქართული წერა-კითხვა.

ისინი რომ ბაქოში გაგზავნეს სწავლის მისაღებად, სიხარულით შევხვდი და აი რატომ: ერთი რომ ბავშვების მშობლები ნივთიერად დაცემული არიან, მეორეც—პირველი მგალითი იყო სამაშვილიანო საკლასოგოლოში სწავლისათვის მამაშვილი ქოლების უცხო მხარეში გაგზავნა და ეს კი გზის მარეგნებელი იქნებოდა სხვებისთვის. უმთავრესი მიზეზი კი ჩემი სიხარულისა ის იყო, რომ სამაშვილიანო საკლასოგოლოს შედივნობა სამი განათლებული მამაშვილიანი ქართველი ქალი, რომლებიც გვერდში ამოუდგებოდნენ დებსა ძმებს. მაგრამ, სამწუხაროთ, როგორც ეტყობა, ეს ჩემი ოცნება ოცნებადვე უნდა დარჩეს და აი რატომ: როდესაც ბათოშიდან ბაქოს გაემგზავრნენ დები წუელიკიძენი, ჩემი ოცნებად მხოლოდ წერა კითხვა ე ი ქართულზე. ასეთივე წერილები მიიღეს მშობლებმა ბაქოდან, სკოლაში შესვლამდის, რომელშიდაც ბავშვები მშობლებს ჰპირდებოდნენ: „სკოლაში შესვლისას დაწვრილებით ყველაფერს მოგწერეთ“.

მაგრამ, საუბედუროთ, როდესაც ეს უსუსური—დედა-ენის მოტრფილენი შედიან ზემოხსენებულ სკოლაში იმ წამს ზედ სურათი იცვლება და ბავშვებს ხელეშე ბოროტობებს ადებენ. ვიმეორებ ბოროტობებს ადებენ და აი როგორ: ვღებულობთ რუსულ ენაზე დაწერილ წერილებს, რომელშიდაც დამწერი, ბავშვების სახელი მშობლებს წერს: „ქართულად წერდათ არ მაგვწერათ რადგანაც, აქ ქართულად არაფერს იცის“. და ამ „შეკერი განკარგულების“ შემდეგ მშობლებს მოსდით თურქულ ენაზე დაწერილი წერილები.*)

რასაკვირველია, ამ თურქულ და რუსულ წერილებს ბავშვებს სხვები უწერენ, რადგანაც, ვიმეორებ, ბავშვებს მხოლოდ შეუძლიათ წერონ მშობლიურ, ე. ო. ქართულ ენაზე. ერთი ვიცოდეთ, თუ რა დააშვა ქართულმა ენამ, რომ ბავშვებს აღარ შეუძლიათ თავისი ხელით, თა ვიანთ მშობლიურ ენაზე სწერონ წერილები მშობლებს. მაშინ ხომ არც მშობლებს მოუხდებათ ქუჩა-ქუჩა სიარული, თუ ვის წავაიხიბოთ თურქული წერილი! საკვირველდება! ბავშვებს თამაშ შეუძლიათ წერა წერილისა და ამ დროს კი სხვებს სთხოვდნენ წერილის დაწერას!

ჩვენ ქართველი მამაშვილები არავის მივსცემთ ნებას, რომ ჩვენ საყვარელ დედა ენაზე იყრიან მოკრებებს! აქ არ შემოძლიან უფრადლებით დავ სტავო რიზა ბეგის წერილი ბაქოს თურქულ ენაზე „ინფი იკბალში“ 167 წლ-ში მოთავსებული აქარის შესახებ როგორც ეტყობა, ბ-ნი რიზა-ბეგი ძალიან გულნატკენი დავგრძენია... თავის წერილში ბ-ნი რიზა-ბეგი აწარღებს შემდეგი სიტყვებით ახსიათებს: „აქარულში კაცის კვლასა და ძარცვა გლეჯაში ისტატები არიანო... საინტერესოა ვიცოდეთ, აქარაში მოგზაურობის დროს, ბატონი რიზა ბეგი რამდენჯერ იქნა „მოკლული“ და რამდენჯერ „გამარტული“?.

ჭაიდაზ ბეგ აბაშიძე „სს“.

ქართველ ებრაელებს!

აგერ ორ წელზე მეტია, რაც დიდად პატივცემული რაბინი დავ. ბაზოვი ხმა მალათ და თავგამოდებით ღაღადებს: გამოვლდები, სიბნელეში ნუ იმყოფებითო რა საშუალება გინდა მან არ იხმარა ჩვენს გამოსაღებელათ, მაგრამ ჩვენს გაღვივებას არაფერვალა—ვერს-გზით ვერ გავიგებთ მისი ხმაშემა ძაბილი და ისევ ისე მშვიდად გვიძინავს, არბინათა და თავისუფლათ ვგრძნობთ თავს.

აი, ახლაც კიოვე განმეორებით მოგვიწოდებს, სულ ახალი ფორმით და ახალი საშუალებებით, რადგან ნაცლმა საშუალებამ (რაბინების კრებამ) უნაყოფოთ ჩაიარა და ვერავითარ მიზანს ვერ მიაღწია.

*) წერილებს ბავშვები ჩემს სახელზე გზავნიან მშობლებზე გადასაცემად. წერილები ახლა ჩემს ხელშია.

წია ახლა იგი მოგვმართავს ებრაელ ახალგაზრდას, მოგვიწოდებს ჩავუვკირდეთ ჩვენს მდგომარეობას, მივაქციოთ ყურადღება ჩვენს აწყოსა და მომავალს. ასეთი მოწოდება წაიკითხე, ახალგაზრდა! მუღლ გახე, „სამშობლოს“ მომავალია! მომელშია! მოწოდებასთან ერთად სხვა საყურადღებო ამბებსაც მოგვითხრობს, მაგრამ, როგორც რაბინების კრების დროს, ერთმა ბაბა რაბინთაგანმა, „შეგვიშალა ხელი, ხელის შემოღაც არ გვაქმარა და პრაოვკაცია კი გასწია, ვითომ რაბინების კრებას სურდეს ჩამოგვაშროს ქართველობას, ახლაც ვილაქ ქუჩისტებს, განუზრახავთ დაწყებული საქმისათვის ხელის შეშლა, დამარების მაგიერ და კიდევ შეუშლიათ ხელი. ეს ვაგზატრენები წინ გველობებიან, თითქოს ჯოჯოხეთში არ გვიმეგბენ და სამოთხისაკენ გვერეკებიან, წაწყედისაგან გვიფარავენ და ცხონებას გვიპირებენ, მაგრამ როგორ დავუჯერო ისეთ კაცს, რომ ის სამოთხეში შემეყვანოს და წაწყმედას მარცხენს, რომელიც აქვე არ მაძლევს და იძახის კრების მოხდენით წაწყვედებითო? მაგრამ, როგორც თვით ბ. ბაზოვი ბრძანებს, ეს ჩვენი არამკითხე ბატონ პატრანები ყოველ ნაბიჯზე და ყოველდღიურს მხოლოდ წაწყმედის-ცხონებაზე გვითითებენ, ხოლო ნამდვილათ კი, თუ საუბედუროთ კიდევ დიდხანს დავრჩით მათ გავლენის ქვეშ და მათ გზაკვალს გავგეგმავთ, არა თუ სამოთხე, ჯოჯოხეთიც კი სანატრელი გავგეგმავთ.

ჩვენი არამკითხე ბატონები გვეუბნებიან: ჩვენ ებრაელები ვართ, ნამდვილი ისრაელები! ჩვენ ვერ მივბაძათ ვერც სხვა ეროვნებათ და ვერც ფორმალისტ რუსეთისა და სხვა ებრაელობას! ჩვენთვის საქირო არ არის არც წერა-კითხვა, არც სწავლა განათლება, არც კრებების მართვა და ორგანიზაციების მოწყობა! ჩვენ უფლადი დავსაჯა და ყოველივე უფლება ჩამოგვართვა და ეხლა რომ ჩვენ მისგან წართმეულს ხელის ფათური დავეუწყათ, ეს ხომ ღვთის გმობა იქნებაო; ჩვენ თუ უფალი გვწამს, მისგან მონიჭებული სასჯელიც უნდა ვიწარათ და თუ ამას არ ვიზნათ, იმ შემთხვევაში არც თვით უფალი გვეწამება და სარწმუნოებაც და გვეპარგებაო!

კარგი და კეთილი. კიდევ მაღლობა დმირს, რომ ასე ყოფილა და მთლათ წყალსა და მიწყრის არ წაუღივართ. გვაჩიან დამცველები და ქუთის მასწავლებლები გველოლი! მაგრამ მე მაინც მინდა ვკითხვო ბატონ დამცველებს: ნუ თუ ბ. რაბინ ბაზოვს სარწმუნოება არა სწამს? ან მან სარწმუნოებრივი კანონები არ იცის?.

ნუ თუ ჩვენ მართლ მართა ქ. ებრაელობა ვართ მხოლოდ სარწმუნოების მტკიცედ დამცველი და ის 14 მილიონი ებრაელი, რომელიც მთელს მსოფლიოზე არის მოფენილი, ყველანი ურწმუნონი არიან და სჯულის მოღალატეები?

სრულიადი არა. და ჩვენ ძალიან ცოტა გამოწავლის შევადგენთ როგორც მათ მთელ რიცხოვნებასთან შედარებით, ისე სარწმუნოებრივი სიმტკიცით, რადგან იგინი გაცილებით ბევრათ უფრო მტკიცეთ იცავენ სარწმუნოებასა და მის კანონებს, ვიდრე ჩვენ, და ამავე დროს კულტურულულოც ძლიერ მაღლა სდგან არა თუ მართა ჩვენზე, თვით მეხოზმელ სხვა ეროვნებებზეც; და თუ ჩვენი თანამოძმე ებრაელები სწავლა-განათლება წერა-კითხვის ცოდნა, ორგანიზაციების მოწყობა და საზოგადოთ კულტურული ამაღლება არ ეწინააღმდეგება ებრაულ სჯულს, რაღა ქართველ ებრაელებს—ჩავეთვლებ და ნაშაულათ და მომაცდინებელ ცოდვით და სარწმუნოებასაც დავ ვერაგეთ? არა მგონია, და არც შემოძლია დავიჯერო ვინაიდან მე მწამს და მეჯერა, როგორც თვით ბ. ბაზოვი ამბობს, რომ ჩვენ დავმონებიათ ისეთ პიროვნებათ, რომელნიც ყოველივე ანგარიშ მიუცემლათ ჩვენს ზურგზე ძღვებიან, და სუქდებიან, ანუ ჩვენის უვიცობითა და უგნურობით არსებობენ. თორე ამბ რა უნდა იყოს აქ საწინააღმდეგო, რომ ჩვენ შეგქმნათ ჩვენივესკუთარი ორგანიზაცია, რომლითაც გარკვეული და გთვალისწინებული გვექნება ჩვენი ისედაც კრიტიკული მდგომარეობა, და თუ შესაძლებელია და საქირო იქნება ასეთი ორგანიზაცია, კიდევაც განავრცავთ იგი, ხოლო, თუ უვარგისი და შეუძლებელი, იმ შემთხვევაში უარვყოთ ის! მაგრამ, სამწუხაროთ, ყოველგვარი შეგრთება შეკავშირება, განათლება, განვითარება, სისტემათ ეჯავრებათ, საზოგადოთ, ხალხის პარაზიტებს და, აღბათ, ჩვენს არა მკითხე ბატონებაც ასეთი სენი სქიოთ, რისთვისაც ბ. ბაზოვმა საუკეთესო საშუალება გამოიხანა: მათ ზურგი შეუქცია და მიმართა ისეთ ელემენტებს, რომლისაგანაც შესაძლებელია, როგორც მათი თავხედობისა და თავგასულობის ალაგმვა, აგრეთვე თვით ნამდვილი საქმის მოწყობა გავითება!

იღ—ა გერაქიძე (დასასრული სველი)

